Besprekingen tussen delegaties der Beneluxlanden en de heer Rey c.s. in verband met komend rapport der Europese Commissie over

Europese Economische Associatie

De bespreking met Commissieleden EEG onderleiding van de heer Rey op 31 januari, werd voorafgegaan door een onderling Beneluxgesprek op 30 januari, beide te Brussel.

Voor de Commissie waren op 31 januari aanwezig de leden Rey, Marjolin, Mansholt, von der Groeben en o.a. de Directeur Generaal voor Handelspolitiek Seeliger,

De Nederlandse delegatie onder leiding van de heer van der Beugel, omvatte verder de Permanente Vertegenwoordigers ter EEG en OEEC, en de heren Bentinck, Everts en Kymmell.

De Belgische delegatie, voor welke op 30 januari de heer Forthomme woordvoerder was en op 31 januari vooral de heer Snoy, omvatte de Permanent Vertegenwoordiger ter OEEC en de twee Plv. Permanente Vertegenwoordigers ter EEG en Euratom, en voorts enkele Brusselse ambtenaren.

De Luxemburgse woordvoerder was de Permanent Vertegenwoordiger ter EEG, op 31 januari bijgestaan door de heer Duehr uit Luxemburg.

Zijdens de Commissie was op 22 januari een Aide Mémoire
./. (COM(59)7 rev.) uitgedeeld. De Nederlandse delegatie beschikte over een Nederlandse en Franse tekst van een interne nota, welke wel op 30 januari aan de Beneluxpartners is gegeven,
./. doch niet aan de Commissie is overgelegd.

Zowel op 30 als op 31 januari werd nogeens uitdrukkelijk vastgelegd, dat de besprekingen en de documentatie informeel en onverbindend waren en louter dienden om aan de Commissie bouwstof te geven voor haar Rapport aan de Ministerraad EEG, dat tegen 1 maart 1959 moet worden ingediend.

Terwille van een eenvoudiger overzicht der uiteraard lange en vaak ingewikkelde besprekingen zijn hieronder de volgende rubrieken aangenomen :

1.- Beneluxvoorbespreking,
2.- Voorlopige plannen der Commissie voor haar komend Rapport
3.- Italiaanse, Duitse en Franse reacties
4.- Benelux-reacties
5.- Nederlands voorstel
6.- Verdere procedure

© NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2854
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S01312

1.- Benelux-voorbespreking

Van Nederlandse en Belgische zijde werden de gedachten van de Aide-Mémoire der Commissie onvoldoende geoordeeld; de Luxemburger sprak zich daarover niet duidelijk uit.

Na een uitvoerige uiteenzetting van de heer van der Beugel op basis van de interne Nederlandse nota, betuigden de Belgen bijval - al opperden zij uiteraard wel de vraag van de timing van de uitnodiging der OEEC-partners tot het lidmaatschap der EEG -, waarna de Luxemburgse Permanent Vertegenwoordiger opmerkte, dat hij meende dat Minister Bech behoorde tot de groep welke vooral ook politieke waarde hecht aan de verdragen der Zes, mede met het oog op de binding van Duitsland aan West-Europa. Hij verzette zich overigens niet tegen de positieve Nederlandse voorstellen.

Naarmate het gesprek vorderde, uitten de Belgen meer waardering voor de politieke gedachte van het Nederlandse plan om zowel de EEG-partners (Frankrijk !) als de voornaamste OEEC-partners te confronteren met een duidelijke keuze tussen verwijding der EEG of handhaving van de uit de bestaande EEG voortkomende "discriminatie".

De Belgen en de Luxemburger deelden mede, de gedachte op korte termijn met hun regeringen te zullen opnemen.

2.- Voorlopige plannen der Commissie voor haar komend rapport

Op 31 januari liet de Commissie duidelijk blijken, dat haar voornemen was, aan de Raad EEG voor te stellen, alternatief no. B van blz. 6 van haar Aide Mémoire te volgen, tenzij zij alsnog haar mogelijkheid no. C van blz. 8 volgt en haar plannen A en B combineert. Zij maakte de indruk, haar voorstellen op één vast plan te willen concentreren en in haar rapport dus niet als in haar Aide Mémoire van 22 januari alternatieven te willen geven.

Zij beseft, dat de voordelen van haar meer Europese plan A de nadelen zijn van haar veel vagere plan B, en dat omgekeerd de nadelen van de strikte sectoren-approach van A, argumenten kunnen zijn voor een meer algemene approach als B. In de uiteenzetting van de heer Rey op 31 januari stelde zij dit als volgt :

Plan A

Voordelen : - meer Europees, gelijk de OEEC dat wenst
- soepel, door nuanderingen per sector, en waarnodig zelfs per geassocieerd Land

Nadelen : - eist lang proces
- uitgangspunt gaat een der EEG-partners (namelijk Frankrijk) te ver
- moeilijk, de EEG als zodanig duidelijke plaats te geven
- kan uitlopen op een preferentieel stelsel, hetgeen de GATT afwijst, en hetgeen met name de Verenigde Staten steeds met schrik zien

Plan B

Voordelen : - de gebleken onhoudbaarheid van een commerciele vrijhandelszone met alleen opheffing kwantitatieve restricties en invoerrechten, voert logisch tot de keuze tussen hetzij een regionale douane unie of mondiale vrijhandel
- vermijdt moeilijkheden in GATT en vooral met V.S.
- onderstreept EEG-rol in mondiale economische politiek
- geen institutionele moeilijkheden
- eenvoudige etappes
- kan geregeld worden door formulering van "une politique sans traité" (waarbij Commissie overigens opmerkte, zelf niet tegen een verdrag te zijn)

Nadelen : - inzake invoerrechten zal een tijdlang "discriminatie" bestaan tussen EEG en anderen
- regeling heeft geen Europees karakter
- zaak der kwantitatieve restricties is nog verre van eenvoudig : zij moeten na de convertibiliteit geheel verdwijnen, doch de OEEC zal er nog de handen vol aan hebben en ook in de GATT ligt het niet onmiddellijk gemakkelijk.

Opengelaten: de vraag of het wel strikt nodig is, dat de invoerrechten geheél moeten verdwijnen : zij deden ook in de 19e eeuw niet veel schade.

3.- Italiaanse, Duitse en Franse reacties

Bij haar besprekingen te Rome, Bonn en Parijs trof de Commissie in grote lijnen deze reacties aan :

Italië : gevoelt met de Commissie voor B, doch dan moet dat plan een meer uitgesproken Europese teneur krijgen, hetgeen kan neerkomen op gedachte C der Aide Mémoire. Er moeten

ook een vastgelegd einddoel zijn en een sterk gepreciseerde begin-etappe, welke niet identiek behoeft te zijn aan die der EEG. Of het, gelijk de Commissie overweegt, zonder verdrag kan, wilde men nog niet zeggen: men meende, dat er wel iets moest worden geconcretiseerd, al kan de OEEC dan met de verdere uitwerking worden belast.

Duitsland: geeft voorkeur beslist aan A, daar B geen Europees karakter heeft en zulks in de kring der OEEC doch vooral in de huidige Duitse omstandigheden in Duitsland grote teleurstelling zou wekken. Doch men zou "kalm" kunnen beginnen en het is niet strikt nodig het rythme der EEG te volgen. Men zou kunnen aanvangen met die producten, welke 100% uit de "zone" komen en bv. die waarvan de invoerrechten tussen de betrokken landen reeds vrijwel gelijk zijn, al rijst bij deze laatste wel de vraag hunner grondstoffen en derzelver rechten.

Frankrijk: is nog wat buiten adem van 27 december en had vergeten dat de Raad EEG aan de Commissie 1 maart 1959 als deadline had gesteld, wat men nu enigszins betreurde. Voor integrale vrijhandelszone krijgt men het huidige Frankrijk niet meer aan de tafel, doch wel voor een aanloop via een eerste etappe. Er is Franse stroming om kwantitatieve restricties aan GATT over te laten, en invoerrechten aan OEEC, wat Commissie echter minder juist tegenover OEEC zou vinden.

4. Benelux-reacties

In het algemeen opperden op 31 januari de Nederlandse en Belgische woordvoerders bezwaren tegen de Aide-Mémoire der Commissie, zowel wat A als B betreft. Buiten de hierboven reeds sub 2 genoemde nadelen van elk der twee, welke reeds op zichzelf steekhoudend zijn, werd vooral nog het volgende gezegd.

Taak der EEG-landen is nu, te komen met een kernachtig en duidelijk voorstel, dat zowel Europees een stap vormt naar verdere integratie, als mondiaal blijk geeft, goed regionaal werk te beogen als steun aan verder wereldwerk. In beide opzichten falen de plannen. Zij schieten zowel economisch als politiek te kort, A doordat het geen samenhangend plan vormt doch teveel in sectoren blijft hangen, B doordat het geen regionaal plan geeft en in wereldvaagheden vlucht.

De Commissie schrok blijkbaar niet erg van deze kritiek. Zij voerde aan, dat een sluitend Europees plan op basis der huidige Parijse dossiers niet gelukken kan - en zij was dankbaar dat de delegaties zeiden dat een "klassieke" vrijhandelszone, ofschoon voor bv. Nederland stellig aanvaardbaar, in de huidige omstandigheden voor de huidige EEG geen aanvaardbare oplossing blijkt te zijn -, en dat voorts elk plan in de geest zowel van A als B, of hoe dan ook, onmiddellijk in de kringen van zowel GATT, als speciaal de Verenigde Staten, als ook van de minder ontwikkelde landen, op zijn merites voor hén zal worden bekeken.

Over deze vraag van verhouding en wisselwerking tussen regionaal Europees en universeel werk, werd breedvoerig gesproken. Zijdens de Commissie werd daarbij o.m. gewezen op de noodzaak van groot werk voor de minder ontwikkelde landen: technische en financiele bijstand, stabiliteit van grondstoffenprijzen, conjuncturele arbeid van grote allure. De delegaties ontkenden dat niet doch wezen erop, dat daarvoor andere fora en organisaties (moeten) werken, en dat dit noch op het gebied der huidige EEG kon liggen, noch op dat van een wijdere Europese Associatie. Bovendien: zou Frankrijk dat met zoveel felheid en moeite het overzeese hoofdstuk (vooral voor Afrika) in de EEG verkreeg, nu bereid zijn, dat alles mondiaal te (laten) behandelen ?

Ook werd uitvoerig ingegaan op de vraag of "une politique sans traité" oplossing kan zijn. Ten eerste is dat geen stap naar Europese integratie, en voorts is het ook jegens OEEC en GATT veel te vaag. Daarop vroeg de Commissie of men meende, dat jegens GATT een plan zonder formeel verdrag niet houdbaar was, waarop de heer Snoy antwoordde dat hij overtuigd was dat men inzake contingenteringsvragen wel met een algemeen politiek plan zou kunnen volstaan, mits men dan de Verenigde Staten en ook het Verenigd Koninkrijk mee had, doch dat men art. XXIV niet zou kunnen omgaan of ontgaan door op het gebied der tarieven te verschijnen zonder vast eindplan met vaste termijnen van gradu-ele realisatie en vaste hoogten dier geleidelijke etappes, en ook dán zou men nog beide genoemde grote landen op zijn zijde moeten zien te krijgen.

De opmerking der Commissie dat deze twee landen en Canada NAVO-partners zijn en zij daarom wel Europa zullen steunen, werd als vaag onvoldoende geoordeeld.

Overigens merkte de heer Van der Beugel op dat hij geenszins overtuigd is dat de Verenigde Staten zich zouden verzetten tegen een oplossing welke, zonder onredelijk te zijn, een bijdrage zou vormen voor de economische en politieke versterking van West-Europa.

5. <u>Nederlands voorstel</u>

Na uiteenzetting door de heer Van der Beugel, steun door de Belgen en herhaling door de Luxemburgse Permanent Vertegenwoordiger van zijn opmerking van 30 januari (zie hierboven sub 1), was het woord aan de Commissie. Uit een duidelijke uiteenzetting door de heer Seeliger bleek, dat haar diensten reeds bezig zijn na te gaan, tot welke consequenties een toepassing van de toetredingsregeling van art. 237 EEG zou leiden, zowel voor elk der eventueel toetredende OEEC-partners, als voor de EEG zelf. De Commissie stond eerst kennelijk wat te kijken van het voor haar geheel onverwachte voorstel, doch geleidelijk werd zij er opener en wat warmer voor.

Zij opperde de bekende bezwaren van niet-willen (Verenigd Koninkrijk) of niet kunnen (Zwitserland, Oostenrijk, Zweden, minder ontwikkelde partners) van de beoogde komende EEG-leden, doch daartegenover stelden de Nederlanders en Belgen dat de

voorwaarden ex art. 237 het Verenigd Koninkrijk zouden kunnen (moeten) overtuigen, en dat de neutraliteitsverlangens zich zouden kunnen aanpassen, terwijl anderzijds inderdaad minder ontwikkelde OEEC-partners wel geen lid zullen kunnen worden doch in een ander soort regeling kunnen worden betrokken.

Ingegaan werd op de bekende interne Deense aarzeling over EEG of Noordse Unie, en op de Engelse politieke activiteit jegens Scandinaafse plannen, Oostenrijk en Zwitserland. Nederland en België meenden dat juist ook hiervoor een duidelijk aanbod door de EEG gewenst was, hetwelk politiek en economisch klaarheid zou kunnen scheppen.

Op de vraag of Nederland (en België) zouden wensen dat de Commissie in haar Rapport van 1 maart e.k. het Nederlandse plan verwerkt, werd door de heer van der Beugel zeer positief geantwoord : ja. De heer Rey merkte op, dat het mandaat, dat de Raad op 3 december j.l. aan de Commissie gaf, uitdrukkelijk een regeling voor de 17 (6 + 11) eiste, doch dat maakte weinig indruk, omdat een goed positief plan beter is dan de vaagheden der Aide Mémoire welke zeker in Raadskring onvoldoende geoordeeld zullen worden.

6.- <u>Verdere procedure</u>

De Commissie vroeg of men verlangde dat zij met de EEG-Regeringen op Ministersniveau zal praten voordat zij haar Rapport van 1 maart maakt ?

Op deze vraag zal nog moeten worden geantwoord.

Niet werd gesproken over de vraag, of de Commissie, welke vóór 1 maart ook gesprekken met enkele voormannen uit de kring der "elf" voorneemt, daarbij mag melding maken van het Nederlandse plan.

Dit zal dus nog duidelijk aan de Commissie moeten worden gezegd, in negatieve of positieve zin.

De heer van der Beugel verzocht na de bijeenkomst aan de heer Linthorst Homan, zijn Duitse, Franse en Italiaanse collegas te Brussel van het gesprek met de Commissie op de hoogte te stellen, gelijk zij hem hadden verteld van de besprekingen te Bonn, Parijs en Rome. Hij zal daarbij geen Nederlands stuk overhandigen.

De vraag van eventuele gesprekken door de Nederlandse Ambassadeurs in de hoofdsteden der EEG - en elders - zal in Den Haag worden bekeken. Aan eerstgenoemde is inmiddels langs andere weg mededeling gedaan.

Brussel, 2 februari 1959